

впливу фабрик тролів та фейків є підсилення громадянського контролю медіа, а також стимулювання розвитку критичного мислення у сучасної людини, в тому числі із залученням інструментарію філософського знання.

Список використаних джерел

1. Делез, Ж., Гваттари, Ф. Тысяча плато: Капитализм и шизофрения / Пер. с франц. и послесл. Я. И. Свирского; науч. ред. В. Ю. Кузнецов. Екатеринбург: У-Фактория; М.: Астрель, 2010. 895 с.

2. Кастельс, М. Информационная эпоха: экономика, общество и культура / Пер. с англ. под науч. ред. О. И. Шкаратана. М.: ГУ ВШЭ, 2000. 608 с.

УДК 911.321

Наталія Юрїївна Тарасова,
*кандидат філософських наук, доцент,
доцент кафедри філософії і педагогіки
НТУ «Дніпровська політехніка»*

ІДЕНТИФІКАЦІЯ ПРОТЕСТУ. СУТНІСТЬ, СТРУКТУРА, ДИНАМІКА

В статті розглянуто відмінність поняття ідентифікації протесту від поняття ідентичності спротиву М. Кастельса. Виходячи з дослідження метафізичної сутності бунтівної людини А. Камю, психоаналізу Е. Еріксона, З. Фрейда, дискурсу молодіжних та підліткових протестів Ж. Бодріяра, Ф. Фукуями, виявлено специфіку ідентифікації протесту як універсального духовно-психологічного чинника екзистенційної людської самоідентифікації.

N. Y. Tarasova

IDENTIFICATION OF THE PROTESTS. ESSENCE, STRUCTURE, DYNAMICS

The article considers the difference between the notation of protest identification and the notation of identity of M. Castels' resistance. Based on the study of the metaphysical essence of the rebellious man A. Camus, psychoanalysis E. Ericson, Z. Freud, the discourse of youth and adolescent protests by J. Baudrillard, F. Fukuyama revealed the specifics of the identification of protests as a universal spiritual and psychological factor of existential human self-identification.

Соціальна реальність інформаційної доби надзвичайно актуалізує феномен ідентичності протесту, що постає вже невід'ємною

соціокультурною рисою і своєрідною символічною ознакою. В крупних мегаполісах розвинених національних суспільств Заходу представники різних соціальних груп, невдоволені соціальними результатами реформ, репресивною реакцією влади, відсутністю рівного визнання культурних і етнічних меншин, об'єднуються в русі проти системи. За змістовними параметрами ці рухи культурні, за соціально-груповими ознаками – широкі й гетерогенні. Осмисленню феномену ідентичності протесту, вперше термінологічно означеному М. Кастельсом [1, с. 507], не було ще приділено окремої уваги вітчизняними науковцями. Однак потреба рефлексії позитивних і негативних сторін ідентифікації протестів виправдовується необхідністю розуміння соціальних і культурних процесів сучасності.

Глибинну суть ідентифікації протесту як такої складає стан того життєвого переходу, того «екзистенційного еквіваленту сумніву Декарта» [2, с. 127-128], який А. Камю позначив поняттям абсурду. Абсурдність самоусвідомлення «як суперечка в самому собі», породжує бунтівний досвід, впроваджує спонтанне ціннісне судження, породжене пригніченістю. Самоповага як частина власного «Я» постає критерієм життя, непримиримості, максималізму, переходу від свідомості обов'язку до права й дії. Спільність інтересів як чинник ототожнення долі й прийняття рішення надає бунту позитивної цінності метафізичній солідарності людей, що соціально чи культурно пригнічені, у загальнолюдській ідентифікації.

Ідентифікація протесту завжди властива людині в обставинах зовнішнього перешкоджання іншими її життєвим і духовним прагненням, самоусвідомленню свободи вибору та вчинку, морального достоїнства й способу існування. Це своєрідний універсальний культурно-ціннісний конструкт, скеровуваний психологічно в суперечливих соціальних контекстах. Невипадково, ідентифікація протестів в якості основи самоусвідомлення через диференціацію з «іншими» у підліткових бунтах, що складають вічну проблему взаємин поколінь, відзначається, передусім, ціннісним характером. Вона критично спрямовує проти старих, неприйнятних цінностей на духовний і поведінковий опір намаганням нав'язати тотожність через неприйнятні погляди й спосіб життя. Бунтарський дух ідентифікації протесту спрямований на формування «психологічного ресурсу самодостатності й незалежності», того, за виразом Фукуями, «тимотичного відчуття особистої цінності» [3,

с. 363], яке є відчуттям особистої самоповаги, самодостатності особистості й цілісності суб'єкту ідентифікації.

Специфічні сутнісні риси ідентифікацій протесту, на які вказує Ж. Бодріяр [4, с. 51-59], виявилися знаковим рухом пізнього індустріалізму – «бунтом інтелектуалів», відомим як контр-культурний молодіжний, підтриманий видатними філософами, істориками, митцями Ж.-П. Сартром, Л. Альтюссером, М. Фуко, Ф. Моріаком, М. де Серто, А. Лефевром, П. Рікером, А. Туреном, «червоний» рух у Парижі травня 1968 року. В рухах ідентифікації протестів інформаційної доби наголошуються нові сутнісні домінанти, що виходять з потреб постмодерної культури. Це, передусім, потреба поновлення самої ідентичності індивіда, ідентичності, орієнтованої на культуру, на нову систему цінностей, що заповнює утворений культурою модерну морально-етичний дефіцит.

Список використаних джерел:

1. Мануэль Кастельс. Информационная эпоха: экономика, общество и культура. М.: ГУ ВШЭ, 2000. 608 с.
2. Альбер Камю. Бунтующий человек. М.: Политиздат, 1990. 415 с.
3. Фрэнсис Фукуяма. Конец истории и последний человек. М.: Аст-издательство, 2010. 588 с.
4. Жан Бодрияр. Символический обмен и смерть. Львів: Кальварія, 2004. 376 с.

УДК 141.319.8:004.738.5 (045)

Анатолій Григорович Чичков,
*кандидат філософських наук, доцент,
завідувач кафедри філософії та українознавства
ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет»*

ЦИФРА АБО ЛЮДИНА. ПОГЛЯД НА СУЧАСНУ ЛЮДИНУ...

Нові цифрові технології формують нові зміни в соціальному та антропологічному просторі. Людина в цей час знаходиться під впливом цифрового інформаційного простору, який все більше становиться соціальним простором. Активність суб'єкта роз'яснюється в мерехтливому, мережевому. В час активності нових технологій необхідно контролювати не техніку і технології, а цінності і цілі, які людина сама закладає в нові технології. І розвитком людини в цих умовах є розвиток цінностей, які мають людський вимір.